

**CZU 821.135.1.09-34”19”Cârțu Gh. N.
PROZA ARTISTICĂ A LUI GH. N. CÂRȚU ÎN REVISTA
„CUGET Moldovenesc”**

Daniela BACIU

asist. univ., doctorandă

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Abstract: The village and its components – the peasant, the parental hearth, nature, ancestral customs and traditions, family rituals, etc. – have always been genuine sources of inspiration for the literary works.

N. Cârțu is one of the writers for whom the world of the village represents a continuous supplier of narrative substance. The Bucovinian area is the development framework for the author's more than 40 stories, published in the journal "Cuget Moldovenesc". This area is represented by the village Bălăceana, the surrounding villages and some life aspects of Suceava, the host of many Bălăcean pupils.

The characters of Gh. N. Cârțu's sketches and memories are hard-working peasants from Bucovina, wise and skilled in the household, or "high school pupils", eager to learn and unsurpassed pranksters. All of them make the complete "portrait" of the Romanian village from the northern part of Bucovina, generated by a feeling of nostalgia for the past times and places.

Keywords: Gh. N. Cârțu, village, sketch, story, short prose.

Colecția revistei „Cuget Moldovenesc”, Foaie lunară a Societății „George Enescu” din Bălți, care apare și la Iași, aduce cititorului interbelic pagini de proză, în mare parte de inspirație rurală, ce se înscrie în sfera tradiționalistă atât prin tematică, cât și prin atitudinea paseistă, nostalgică pentru suferințe și frământări neînțelese. Biserica, școala, mediul studentesc ori cel artistic formează ambianța a nu puține scrieri. Nu este neglijat nici țăranul, evocat în existența lui, uneori întunecată, alteori pitorească.

În cea mai mare parte, proza este susținută de profesorii liceului „Ion Creangă” și de membrii redacției. Sociologic vorbind, Gh. Cârțu (G. Bălăceanu) se situează în frunte, cu 45 de titluri, secundat de Tatiana Gălușcă cu 24, fiind urmată de Stelian Doru (Oreste Horn), cu 17, apoi de Valeriu Grecu, cu 9 la număr.

De menționat, că o bună parte din colaboratorii și autorii revistei (Petre Stati, Tatiana Gălușcă, G. A. Cuza ș.a.) își adunau și editau scrierile în volume aparte.

Prozatorul Gh. N. Cârțu în 1941, în preajma Războiului al doilea Mondial și-a adunat schițele și amintirile sale de la „Cuget Moldovenesc” în volumul „Bălăcenii”, care, din cauza mobilizării autorului și trimiterii sale pe front, n-a fost difuzat, supraviețuind doar câteva exemplare” (Șpac, 2010, p. 165). Abia în 1993, apoi în 1999 (ediția a doua revăzută și adăugată de G. N. Viforeanu), „Bălăcenii” lui Gh. Cârțu a fost reeditat la București.

Gh. N. Cârțu este un nume foarte puțin cunoscut în literatura română. Fecior de țăran, s-a născut la 17 februarie 1900, în Bălăceana, comuna Ciprian Porumbescu (Stupca). După absolvirea Liceului „Greco-

Ortodox” din Suceava, se înscrie la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Iași. În 1926, devine profesor de limba și literatura română. Activează în orașele Bălți (cel mai mult timp), Lugoj, Timișoara și București. Pe lângă activitatea de „profesor de excepție, ... adevărat apostol al românismului” (Cazacu, 2002), după cum îl apreciază elevul Eugen Coșeriu într-un interviu despre valoarea studiilor în Liceul de băieți „Ion Creangă”, și activ colaborator la revistele importante ale epocii, cu proză literară, publică diverse studii și articole cu subiect cultural-artistic. A murit în 19 ianuarie 1967 și a fost înmormântat la cimitirul „Izvorul nou” din București.

Textele apărute în paginile revistei „Cuget Moldovenesc” în toți cei 12 ani de activitate redau lumea satului Bălăceana, a satelor din jur și câteva aspecte din viața orașului Suceava, gazdă a numeroși elevi bălăceni. Satul acesta cu oamenii lui revine mereu în cuprinsul nuvelor de unde putem desprinde câteva secvențe/teme principale.

Una dintre acestea, cea a evocării istorice, schițează evoluția satului pe scurt, de prin secolul XVII, împrejurările în care ajunge sub stăpânire habsburgică, decăderea curții boierești a vornicului Constantin Bălăceanu, chemat la Cernăuți împreună cu alți boieri să jure credință noii stăpâniri austriace, exploatarea episodică de către ciocoiul Leon Capri, ajuns baron austriac și ștergerea oricăror rămășițe ale curții boierești de la Rădiu. Într-un final, Leon Capri are soarta lui Tănase Scatiu al lui Duiliu Zamfirescu, fiind găsit „legat buștean, așezat pe-un mușuroi de furnici uriașe și sugrumat ca o vită de jertfă” (Cârțu, 1935, nr. 8-9, p. 11).

Și intrarea României, în 1916, în război contra Puterilor Centrale, oferă scriitorului suficiente subiecte. Autoritățile habsburgice îi privesc pe români ca posibili trădători, satele având mult de suferit. Tricolorul din portul tradițional le produce adevărate acte de isterie „patriotică”:

„Toate privirile se îndreptară instinctiv spre cămașa albă cu broderii tricolore a lui Iustin.

- „Dumneata n-ar trebui să porți semnul trădătorilor valahi pe cămașă”, se răsti unul din forestieri. „Vă cunosc eu bine, adăugă celălalt, pe voi moldovenii din „Bukovina”, sunteți niște trădători. Toți sunteți lași, o ștergeți peste „hraniță” în loc să ajutați pe împăratul nost”. Vorbele căzură ca un trăsnet asupra lui Iustin. (...) Deodată îi năvăli sângele-n față și izbucni furtunos:

- „E portul nostru al Bucovinenilor, Domnule; ce-ți pasă D-tale! Țipete, înjurături.” (Cârțu, 1933, nr. 2, p. 5).

Numeroși intelectuali trec în Regat și luptă pentru eliberare națională, unii cad pe front (Iustin Breabăn și Ion Grămadă, căzuți la Cireșoia, „mari eroi bucovineni, sublocotenenți voluntari, morți pe câmpul de onoare pentru patria română” (ibidem, p. 8), alții mor, surprinși la trecerea graniței (studentul Gheorghiiță, ciuruit de gloanțe la trecerea apei Sucevei spre țara liberă, „Corpul fugarului (Gheorghiiță) se lăasă încet la fund, apoi fu rostogolit de valuri, cari mângâindu-l, îl împinseră spre malul opus, îndeplinindu-i ultima dorință” (Cârțu, 1937, nr. 8-10, p. 6).

Unii gospodari, la îndemnul stăruitor al învățătorilor, își trimit copiii la liceul din Suceava și la Școala de meserii din Câmpulung. Acest fapt oferă scriitorului subiecte de adevărate peripeții pentru o altă temă narativă, lumea „studentilor gimnaziști”, cu poznele ce le fac „cutărui dascăl caraghios sau bietelor gazde, *băbuțe târzii și bătrânele uitate* cu germanismele graiului școlăresc al epocii austriace, dar îndeosebi cu dragostea lor pentru „Moșu”, regretatul Severin Procopivici” (Morariu, 1999, p. 476), un profesor din alte vremi. Un fior liric străbate sufletul autorului atunci când încearcă să fixeze momente din propria viață: „Nu l-am văzut multă vreme pe proorocul satului. Cărările încălcite ale zilei m-au dus departe pe unde îmi era și nu-mi era voia. Școlile m-au *cărturărit* și pe mine cu învățătura lor, am început să pricep taina cerului și a pământului, dar pe zi ce trecea un dor nestăpânit mă îndemna să pornesc pe căile străbătute odinioară” (Cârțu, 1938, nr. 11-12, p. 5).

Continuă seria de proze, schițele din viața celor mici, unde autorul este în nota „Bunicului” lui Delavrancea și al lui Ionel Teodoreanu. Copiii din nuvelele lui Gh. N. Cârțu sunt inocenți, curioși și neastâmpărați, însetați de mângâierile și căldura părinților, buneilor, care reușesc, cu deosebită duiosie, să le facă copilăria fericită.

„*Tu de ce te bați, ai? Uite, mămică, ce-a făcut pisica... buba... buba!* Mămica se prefacă c-o ceartă pe Miți, zâmbind șireată” (Cârțu, 1936, nr. 4-5, p. 10).

Sugestiv este chipul bunicului din textul „Nepoței Moșului” care, ca prin farmec, putea conțeni plânsul molipsitor al nepoțelor năstrușnici: „Moșul așezat pe grindeiul plugului, i-a luat pe amândoi pe genunchi, îi sărută cu urme roze pe față și le șterge sudoarea de pe frunte. Ochii i se

umezesc de fericire. Îi șterge, dar izvorul albastru al lacrimilor începe din nou" (ibidem, p. 11).

Cea mai rezistentă, mai plină de semnificații este seria schițelor care ne prezintă lumea satului. În general, în creația scriitorilor români din Basarabia, după cum menționează Tatiana Butnaru, „satul esențializează, el aprofundează ideea continuității, a permanenței, a legăturilor originare cu pământul, cu problemele sociale și morale ale vieții omenești” (Butnaru, 2004, p. 23).

„Ca filiație literară, Gh. N. Cârțu descinde din Ion Creangă și Mihail Sadoveanu” (Viforeanu, 1999, p. 8). Observăm predilecția pentru ample descrieri de natură, alături de confesiuni și relatări la persoana I-a. Sentimentalismul, duișoia, nostalgia și tristețea predomină.

„În fund de zare, albastru fumuriu. Soarele tremură bolnav, clipind rar cu gene subțiri. Vântul, fără drum și popas, s-a furișat printre părul vântat al humei. O frunză roșietică își scutură mărunțel sufletul. Plânge îngrijorată spre pământ. Bălăbănind somnoroasă peste plapuma străvezie, cade fără viață în sgârciri chinuitoare. Se îngroașă mereu covorul toamnei” (Cârțu, 1936, nr. 4-5, p. 10).

Autorul, invocă traiul tradițional prin descrierea satului și a țăranului în ipostaza lor naturală (atmosferă, personaje, limbaj, vestimentație, ocupații specifice, obiceiuri și tradiții, mentalități etc.).

De exemplu, o bună parte a sătenilor își au originea în Maramureș. Porțile monumentale ale gospodăriilor, portul, dar mai ales caracteristici ale graiului le dovedesc obârșia. Descălecatul acesta continuu prinde viață complexă, în desfășurare istorică, în povestirea *Strămoșii Hrințeștilor*, care poate constitui un bun material documentar:

„Și era o mândrie fără seamăn puțința de a avea un ginere moroșan, iar în scurt, tot satul se dădu după portul lor. Flăcăii purtau plete lungi de voievod, rosteau vorba înmuiată și microasă, iar fetele, cosându-și iile cu mărgelile și catrințele cu roșu, împleteau părul în găța înaltă, purtând capul gol în timpul fetei și îmbrobodit, cu fesul pe subt tulpă, peste găța cozilor, după măritiș” (Cârțu, 1943, nr. 8-10, p. 65).

Filozoful K. Jung spune că nu Goethe l-a creat pe Faust, ci Faust l-a creat pe Goethe, afirmație, aparent paradoxală, care relevă adevărul despre înrudirea sufletească dintre scriitor și personajul său literar.

Prozator realmente înzestrat, având o concepție bine definită asupra

lumii din care își selectează personajele, Gh. N. Cârțu se potrivește perfect în formula lui Jung, doar cu deosebirea că el nu e definit de o singură ființă, ca în cazul lui Goethe, ci de mulțimea de personaje cărora le-a dat viață și care, în totalitatea lor conturează o viziune asupra vieții care e și a lui.

Personajele din textele prozatorului aparțin la două categorii sociale: copiii și maturi. Personaje centrale, conturate cu o anumită trăire emoțională, cu trăsături fizice și/sau morale distincte, sau personaje secundare și episodice, care ies în evidență cu un gest, cu o replică, se regăsesc, în mare parte, în figuri și chipuri pe care naratorul le evocă cu nostalgie, durere, ură, dragoste, compasiune.

Îl întâlnim aici pe părintele Leon, preot vrednic, dar zgârcit, prădat de Niculae Buliga în „Comoara Solonarului”; pe baciul „Petrea lui Vodă”, pribeag din Ardgeli¹⁶, fugit de la nemți, din serviciul militar în „Stâna lui Vodă”; pe Petrea Oloierul, „cu glas blajin și cumpănă la vorbă”, iubit de toți copiii satului, pe „Bădica Mihăilă Natu”, zodierul, vrednic povestaș, care, „s-a jucat cu sufletul satului” la toate clăcile. Chipul lui Mihăilă îl întâlnim în „Sorocul Zodierului”, în „Sfânta Vineri”, apoi în „Un Crăciun de demult” și în „Amară-i învățătura, dar dulci sunt roadele ei”. Autorul creionează portretul unor dascăli de marcă, în frunte cu „Moșu” Severin Procopovici, „profesor ilustru de latină, președintele *Școalei Române*” (Cârțu, 1943, nr. 3-4, p. 59), iubit pentru bunătatea lui și pentru sufletul lui românesc și pe domnul Alexa, alias „Domnul cel bătrân”, care, „era un mare adept al fostului profesor, Arune Pumnul, dela gimnaziul de stat al învățăceilor din Cernăuți” (Cârțu, 1936, nr. 6-8, p. 23), legat cu toată inima de școală și de săteni, dintre care a reușit să „scoată 37 de domni”.

Bălăcenii ară, seamănă, culeg roadele și le aduc acasă cu impresionantă solemnitate, parcă ar săvârși un ritual străvechi. Sunt ani care le pun traiul la mari încercări: seceta le arde recoltele, ploile abundente le putrezesc, ei - pe toate le rabdă. Viața se petrece după legi constante, cine le respectă, și așa face majoritatea sătească, își împlinește destinul, cine le încalcă, plătește. Poate fi istoria Ilenii, fata vornicului, îndrăgostită de Zobu. Fericiți, tinerii doresc să se căsătorească. Între timp, în sat au revenit „americani” cu mulți bani. Samoil Costănar, „flăcău tomnatic, bălan și roșcat la față și gras ca un pepene” (Cârțu, 1942, nr. 6-7, p. 94),

---

¹⁶ Ardeal

dar plin de bani, o cere de nevastă. Cu toată împotrivirea fetei, părinții fac nunta. Fata nu suportă silnicia, se îmbolnăvește, vine la părinți și moare. Gura lumii comentează în fel și chip incidentul, formând subiectul doi al nuvelei.

Valoarea prozei lui Gh. N. Cârțu constă în sesizarea notei specifice a bucovineanului. Întâlnim aici oameni de o înverșunată dârzenie, manifestată nu prin hotărâri fulgerătoare, dar, mai degrabă, printr-un calm meditativ, menit să țină echilibru între aspirațiile optimiste și realitate, un fenomen de simbioză socială, rezultat, probabil, din contactul cu poporul german și cel slav, pe care împrejurările istorice i-au așezat în nordul Moldovei. De la primii, bucovinenii au împrumutat energia și spiritul întreprinzător, de la ceilalți, melancolia contemplativă, unindu-le într-un tot armonios, menit să dea o formă anumită fondului lor românesc.

Această atitudine specifică vieții bucovinene s-a infiltrat și în maniera narativă a autorului, sub aspectul unei excesive sobrietăți stilistice, din care eufemismul este exclus pentru a face loc unei limbi familiare, plăcut nuanțată cu provincialisme, gen: *amu, flenduri, ohotă, amăgit, clăpăug, blide, hăleală, hraniță, sătă, pită, patima suptului, smolit, oloiniță, mitrică, laiță, oțărâre* etc.

După cum afirmă G. N. Viforeanu (fost elev al liceului „Ion Creangă” și autor la „Cuget Moldovenesc”) în Prefața volumului apărut odată cu împlinirea unui veac de la nașterea autorului, Gh. N. Cârțu folosește „un limbaj cu o circulație foarte restrânsă. Deosebit de expresiile tipic moldovenești neevoluate, așa cum au rămas la 1775, an în care Austria a anexat o parte din Moldova, făcând uz de cuvinte de origine germană care s-a infiltrat în limba moldovenilor din Bucovina până în anul 1918” (Viforeanu, op. cit., p. 8), punctând faptul că volumul amintit este „un document de limbă românească așa cum s-a plămădit și s-a păstrat în decursul veacurilor la extremitatea nordică a Moldovei mușatine” (ibidem).

Este adevărat, fiecare provincie are particularismul său. Alexandru Vicol, opina în acest sens în paginile revistei bălțene că: „În materie de cultură, localismul pledează o renaștere a spiritului locului, cu maximă intensitate, pentru a împlini depresiuni și a impune valori. Chiar când aceste valori nu pot pătrunde anumite margini, ele ajută totuși la ridicarea altora, fixând prin acestea un punct mai înaintat pentru realizările viitoare”

(Vicol, 1937, p. 1).

De menționat, timpul și spațiul au o importanță majoră în viața țaranului, fapt demonstrat de respectarea credințelor și a superstițiilor cu referire la efectuarea unor activități. Cele mai multe din ele sunt legate de ritualurile existențiale, dar și de cele calendaristice. Drept exemple ne servesc următoarele conduite morale: respectarea celor 40 de zile de post, a interdicțiilor cu referire la consumarea unor alimente, fiind permise la anumite sărbători; a trei zile în cazul înmormântării unui decedat, stropirea cu aghiazmă înainte de începerea unei construcții, credința în Domnul și în racla sfinților de Sânziene, care „alungă primejdia și împarte tuturor darnica lui *mântuiniță*” (Cârțu, 1943, nr. 3-4, p. 49) sau dacă practică cineva vrăjitoria („Să nu treci cumva noaptea pe lângă casa asta de lângă pârau, ziceau oamenii, că dai peste necuratul la poartă și-ți ia puterile” (Cârțu, 1940, nr. 9-12, p. 28)), etc.

O întregă lume este zugrăvită în schițele și amintirile lui Gh. N. Cârțu, o lume cu obiceiurile sale, cu tradiții, cu realități din viața cotidiană a bălăcenilor, cu nume și porecle, organizată după legitățile constituite de secole în acest spațiu al românilor.

De exemplu, tradiția horei de duminică o regăsim în textura unor povestiri, pe de o parte, ca un element de atmosferă: „Dorul după floarea de Sânziene din vremurile de altădată, cu mirosul proaspăt de brad și cu legănat mlădios de mijloc, în tactul horii lui Irimia dela Poarta Pădurii, îi răscolea adânc năuntru și îl frământa cu atât mai dureros acum când totul era departe” (Cârțu, 1943, nr. 5-7, p. 94), iar pe de altă parte, sunt descrise minuțios momentele de răgaz ale bălăcenilor, apelând expresiv la figura de stil: „Acolo, plin de lume. Sălta tineretul cu foc, trecând de la un joc la altul, fără a mai popri muzicanții. În cele din urmă, trudiți, mai ales după o ciocârlie mărunțică și scuturată, văzând clopul rotund al Ardeleanului, un stăpân de joc mai cu oameni, pofti muzica să cânte o *moroșancă* în doi, de cea mai cu foc. Un altul, vrând să-l cinstească deabinelea pe oaspetele fundoian, ochi o rujă de față și apoi i-o aduse în fața lui Grigore. Poftim și-i juca oleacă, la noi, la horă, măi fârtate, că ți-a fi de-a mai mare dorul, decând n-ai auzit mozică” (Cârțu, 1943, nr. 8-10, p. 49).

Se știe că muzica în viața satului are un caracter utilitar sau/și ritualic. Se cântă pentru sine în a spori munca, se cântă pentru a adormi copiii, se cântă ca miresei să-i fie despărțirea de părinți mai ușoară, se cântă

la înmormântări pentru a-i ajuta sufletului celui decedat să urce în Rai. Muzica împarte și adună nu doar oameni, ci și timpuri, spații. Fiecare perioadă, fiecare loc cu muzica sa. Melodiile, ca și muzicanții, și cei ce le ascultă au istorii de viață.

„Irimie (scripcarul) cânta cu tot focul inimii, jucându-și scheletul firav în lungul cântecului. La casa miresei se dăduseră de toate: cântecul *schimburilor*, adecă al schimbării între mire și mireasă, a păpucilor, catrinței, până la „șlaerul” adus de mire și a cămeșii, ițarilor și brăului, țesute de mâna miresii. Urmează cântecul socrilor mari, urătura conăcarilor, jocul vătăjeilor, a celui ce-a stărostit, legat cu ștergarul pe după gât și alte multe, pe care Irimie le zicea cu foc și cu voie bună. (...) Jălea *iertăciunii* parcă rupsese ceva din inimile tuturor. Irimie lăcrămând, popri glasul viorii și începu din gură: *Taci, mireasă, nu mai plângi / Că la maică-ta te-oiu duci / Când a face plopul pere...*” (Cârțu, 1941, nr. 1-3, p. 48).

Un alt exemplu reprezentativ în cunoașterea lumii bălăcenilor este casa și curtea țăranilor. Toată viața românul construia și repara acest spațiu al siguranței și rodniciei. Reconstituind lumea satului copilăriei, Gh. N. Cârțu apelează la denumiri de elemente de arhitectură a casei și a curții tradiționale: *tinda, prispa, vatră, cuptior, prichiciul* (margine de sobă), *streașina, zămnicul* (beci), *șandramaua* (șopron), *săsâiacul* (hambar pentru știuleți de porumb), *casa cea mare, bujda* (casă mică), *cuhnea* (bucătărie), *șura* (șopron) etc.

„Într-o casă joasă, cu *cuptior* mare și cu jar pe *vatră*, cu *lăiți* lungi pe lângă pereți și cu icoane de lemn zugrăvite de demult și mâncate pe jumătate de cari, sfârâiesc înșirate simetric, fusele pline ca niște gușulițe de pui de porumbel” (Cârțu, 1932, nr. 6, p. 2).

Observator fin, autorul schițelor și amintirilor înserate în paginile revistei „Cuget Moldovenesc” conturează sugestiv atmosfera epică, proiectează caractere umane memorabile, ne transpune imaginar în spațiul descris. Narațiunea ca existență - anume aceasta este finalitatea povestirilor lui Gh. N. Cârțu, în care relevă dimensiunea epică a lumii, spectacolul ei existențial.

Bibliografie:

BUTNARU, Tatiana. *Orientări folclorice în poezia postbelică din Basarabia (anii 1960 – 1980)*. Chișinău, S.n., 2004.

CAZACU, Nicolae. *O școală extraordinară cu absolvenți pe potrivă. Ani de liceu.* În: Revista de Știință și Cultură „Limba Română”, nr. 10, anul XII, 2002. [online] Disponibil: <https://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=2743>, [citat

2.06.2022]

CÂRȚU, Gh. N. *Sfânta vineri.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1932, nr. 6, p. 2.

CÂRȚU, Gh. N. *Revărsat de zori.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1933, nr. 2, pp. 5-8.

CÂRȚU, Gh. N. *Rediul Bălăcenilor.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1935, nr. 8-9, p.11.

CÂRȚU, Gh. N. *Nepoței moșului.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1936, nr. 4-5, pp. 10-11.

CÂRȚU, Gh. N. *Amară-i învățătura, da 'dulci sunt roadele ei.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1936, nr. 6-8, p. 23.

CÂRȚU, Gh. N. *Pe drumuri de toamnă.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1936, nr. 11-12, p. 10.

CÂRȚU, Gh. N. *Un sfârșit între două lumi.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1937, nr. 8-10, p. 6.

CÂRȚU, Gh. N. *Sorocul Zodierului.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1938, nr. 11-12, p. 5.

CÂRȚU, Gh. N. *Casa farmecelor.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1940, nr. 9-12, p. 28.

CÂRȚU, Gh. N. *Hora lui Irimie.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1941, nr. 1-3, p. 48.

CÂRȚU, Gh. N. *Fata vornicului.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1942, nr. 6-7, p. 94.

CÂRȚU, Gh. N. *Floare-n pălărie.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1943, nr. 3-4, pp. 49-59.

CÂRȚU, Gh. N. *Între două focuri.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1943, nr. 5-7, p. 94.

CÂRȚU, Gh. N. *Strămoșii Hrințeștilor.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1943, nr. 8-10, pp. 49-65.

MORARIU, V. în *Addenda la volumul „Bălăcenii”*, ediția a II-a revăzută și adăugită, București: Ed. Semne, 1999.

ȘPAC, I. *Pagini de istorie a presei periodice basarabene.* Chișinău: S. n. 2010.

VICOL, Al. *Localism.* În: *Cuget Moldovenesc*, 1937, nr. 3-4, p. 1.

VIFOREANU, G. N. *Prefață la volumul „Bălăcenii”*, ediția a II-a revăzută și adăugită, București: Ed. Semne, 1999.